

ПРЕДСТАВЯНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ НА ПРОЕКТ ПО НИХ №506/2024 г.

на тема:

„Дипломация и геополитика на Балканите: от Средновековието до средата на XX век“

- ▶ Проект НИХ - 506/2024 г.
„Дипломация и геополитика на Балканите: от Средновековието до средата на XX век“
- ▶ Бюджет на проекта: 9078,00 лв.
- ▶ Екипът по проекта през първата и втората година на реализация е от Катедра „История и филоософия“:

доц. д-р Петър Парушев – ръководител

гл.ас. Диана Папоян – член на екипа през първата година на реализация

гл. ас. д-р Александър Станков – член на екипа през първата и втората година

проф. д.и.н. Диана Радойова – член на екипа през втората година

студент Лилия Лукова, III курс, ИФ – член на екипа през втората година

студент Иван Янакиев, I курс, ИФ – член на екипа през втората година

Изпълнени основни дейности по проекта

През първия етап от проекта:

- ❑ Систематизиране, каталогизиране, анализиране и обобщаване на част от наличния изворов материал за разглеждания период;
- ❑ Преглед на натрупания научен материал и библиографски източници отнасящи се за дипломатическата активност на Балканите през разглеждания период.
- ❑ Научен анализ и синтез на резултатите от събирателската работа.

През втория етап от проекта:

- ▶ Участие в научен форум – конференция, кръгла маса;
- ▶ Работни срещи на международно ниво;
- ▶ Организиране на научен форум - кръгла маса;
- ▶ Подготовка и издаване на сборник с доклади от научния форум
- ▶ Подготовка и издаване на колективен труд - монография с оглед на популяризирането на резултатите от проучването.

Изпълнени основни дейности по проекта

- ▶ Алгоритъмът на проучването отговаря на поставените цел, задачи и зададените дейности.
- ▶ В хода на проекта бяха изпълнени задачи, свързани търсенето и подбора на научни материали (книги, документи и др.) в библиотеки, архиви и музеи. Последва специфична преводаческа дейност и обработка на документи и статии по темата. Накрая се осъществи научния анализ и синтез на резултатите от събирателската работа.

Основни приноси с осъществяването на дейностите по Проект НИХ-506/2024

- ▶ Темата за дипломацията винаги е била част от историята на взаимоотношенията между отделните държави (политически субекти) в югоизточната част на европейския континент в така зададения хронологически диапазон;
- ▶ Основните приноси на изследването са в обобщаването и систематизирането на множество източници с оглед верифициране на наличната информация и получаване на ново и непроверено до момента историческо познание.
- ▶ Изследването проследява акценти от дипломатическата активност от Средновековието до средата на XX век в тази част на Югоизточна Европа.
- ▶ Анализира се съществуващият дипломатически опит на Византия и отношенията на империята с българската държава, както и влиянието ѝ върху междудържавните отношения в региона. Изведени са на преден план проблемите между балканските страни в контекста на политиката на Великите сили в най-ново време.
- ▶ Предложени са решения на проблемни въпроси от средновековната история и са въведени нови формулировки и понятия в историческата наука.

Основни приноси с осъществяването на дейностите по Проект НИХ-506/2024

- ▶ Темата на проекта и избраните хронологически граници са поставени така, че екипът е разгледал и разработил научни проблеми, чието значение е изключително голямо за развитието на региона на Балканите и значима част от общата европейска история;
- ▶ Изследването е първото по рода си с така зададения хронологически и географски формат;
- ▶ В представените изследвания по проекта основните моменти и разработените научни въпроси са тясно свързани с европейската и световна история и интересът към тях винаги е бил голям, защото разглеждат фундаментални научни проблеми.
- ▶ Представени са взаимовръзки между събития и основни исторически актьори, които досега не са били проучвани в тяхната цялост и взаимосвързаност.

Основни приноси с осъществяването на дейностите по Проект НИХ-506/2024

- ▶ Представен е нов поглед върху разглежданата проблематика и са предложени адекватни решения.
- ▶ Те са актуални в съвременното поради геополитическата значимост на региона на Балканите през вековете като основна териториялна част на две важни в световен мащаб империи.
- ▶ В тях ролята на дипломатията е неизменна част за разрешаването на конфликти и развитието на политическите отношения в югоизточната част на европейския континент.
- ▶ Разгледаните дипломатичните практики са еталон за решаването на междудържавни конфликти и спорове, затова разкриването и анализирането им е необходимо и актуално и в наши дни.

Основни приноси с осъществяването на дейностите по Проект НИХ-506/2024

- ▶ Методите на изследването са традиционни, като проучване на изворовата база и литературата по съответните научни проблеми, систематизиране, оценка, структуриране на текстовете, обобщаване на научния материал и последващ специализиран анализ и формулиране на основни изводи, но се прилагат и някои иновативни, като използването на мрежов анализ с комбинация от проспорографски данни и геопространствено моделиране.
- ▶ Резултатите от работа по проекта категорично обогатяват научното познание и ще осветлят допълнително значимите събития от изследвания период, случили се в тази част от територията на европейския континент и ще станат част от библиографската база данни.

Участие в научен форум – конференция

Екипът по Проект НИХ-506/2024 участва в Международна конференция „Образование, наука, икономика и технологии“, която се проведе в гр. Бургас през месец юни 2025 година. (19-20.06.2025)

International Conference EDUCATION, SCIENCE, ECONOMICS, AND TECHNOLOGIES BURGAS 19th – 20th June 2025

На този научен форум бяха представени шест научни доклада, които намериха място в сп. „УПРАВЛЕНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ“ (MANAGEMENT AND EDUCATION) ХУМАНИТАРНИ И СОЦИАЛНИ НАУКИ (HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES) Бургаски държавен университет “Проф. д-р Асен Златаров”, Том 21 (4) 2025.

Научни публикации от международни конференции

- ▶ 1. Станков, А. Опустошената столица: упадъкът и адаптацията на Константинопол след Четвъртия кръстоносен поход и латинската окупация (1204- 1261) Академично списание „Управление и образование“, Кн. 4, том 21/2025, ISSN 13126121: 39-47 стр.
- ▶ 2. Станков, А. „Ромеите: римската идентичност отвъд елинските и гръцки интерпретации“ Академично списание „Управление и образование“, Кн. 4, том 21/2025, ISSN 13126121: 48-52 стр.
- ▶ 3. Станков, А., Л. Лукова „Реликвите – бежественият инструмент на византийската дипломатия“ Академично списание „Управление и образование“, Кн. 4, том 21/2025, ISSN 13126121: 53-60 стр.
- ▶ 4. Радойнова, Д., А. Георгиев „Институционално организиране на солопроизводството и търговията със сол в Османската империя и във Венецианската република – сравнителни характеристики“ Академично списание „Управление и образование“, Кн. 4, том 21/2025, ISSN 13126121: 136-141 стр.
- ▶ 5. Парушев, П. „Операция „Меркурий“ – финален щрих на германската офанзива на Балканите през май 1941 година“ Академично списание „Управление и образование“, Кн. 4, том 21/2025, ISSN 13126121: 153-160 стр.
- ▶ 6. Парушев, П. „Априлската война от 1941 година и края на Кралство Югославия“ Академично списание „Управление и образование“, Кн. 4, том 21/2025, ISSN 13126121: 161-168. стр.

Работни срещи на международно НИВО

- ▶ Реализиране на работна среща на членове на екипа с техни колеги на международно ниво: На 22.09.2025 г. екипът по Средновековие – гл. ас. д-р А. Станков и студентът Лилия Лукова, посетиха Истанбулския университет и се срещнаха с доц. д-р Ферудун Йозгюмюш;
- ▶ Посетена беше библиотеката на университета, където екипът се запозна с различна литература по темата на проекта.
- ▶ Проведе посещение на няколко археологически обекта, като които имат връзка с темата на проекта, където се събра допълнителна информация.
- ▶ Екипът на проекта беше представен на други учени и колеги и беше популяризирана работата и целта на проекта и университета.

Работни среќи на меѓународно ниво

Работа със студенти и издателска дейност

- ▶ Включване на студенти от специалностите „Български език и история“ и История и философия“ с научни доклади на организирания научен форум и повишаване на техните компетентности в сферата на научно-изследователската работа;
- ▶ Постигната по-висока ефективност на преподаване на исторически дисциплини;
- ▶ Осъществяване на издаването на две книжни тела в които се обобщават научните резултати по проекта:
 - ❖ Сборник с 12 научни доклада от кръгла маса на тема „Дипломатия и геополитика на Балканите: от Средновековието до средата на XX век“ – ISBN 978-619-273-175-5 (под печат)
 - ❖ Монография (колективна) със заглавие: Дипломатическа и геополитическа динамика на Балканите (IV–XX век) ISBN 978-619-273-176-2 (под печат);

**Организиране на научен форум:
Кръгла маса на тема „Дипломатия и геополитика на
Балканите: от Средновековието до средата на ХХ век“,
проведена на 31.10.2025 г. в гр. Бургас**

▶ Участници:

- ▶ Виктор Дюлгеров БИ442. III курс, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“;
- ▶ Лилия Лукова ИФ74. IV курс, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“;
- ▶ Гл. ас. д-р. Александър Станков, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“;
- ▶ Елена Господинова БИ469 II курс, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“;
- ▶ Господинка Господинова БИ470. II курс, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“;
- ▶ Иван Янакиев ИФ92. II курс, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“;
- ▶ Явор Костов ИОИшпз 226. Магистър., БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“.
- ▶ Стоян Тодоров ИОИшпр 216. Магистър, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“.
- ▶ Проф. д.и.н. Диана Радойнова, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“, Асен Георгиев.
- ▶ Доц. д-р Слави Славов, Институт за исторически изследвания - БАН
- ▶ Доц. д-р Петър Парушев, БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“.

Кръгла маса на тема „Дипломация и геополитика на Балканите: от Средновековието до средата на ХХ век“, проведена на 31.10.2025 г. в гр. Бургас

Издателска дейност

СБОРНИК ДОКЛАДИ ОТ КРЪГЛА МАСА „ДИПЛОМАЦИЯ И ГЕОПОЛИТИКА НА БАЛКАНИТЕ: ОТ СРЕДНОВЕКОВИЕТО ДО СРЕДАТА НА XX ВЕК“

СБОРНИК ДОКЛАДИ ОТ КРЪГЛА МАСА
„ДИПЛОМАЦИЯ И ГЕОПОЛИТИКА НА БАЛКАНИТЕ:
ОТ СРЕДНОВЕКОВИЕТО ДО СРЕДАТА НА XX ВЕК“

ПРОВЕДЕНА НА 31.10.2025 Г. В ГР. БУРГАС

- ▶ Сборник с 12 научни доклада от кръгла маса на тема „Дипломация и геополитика на Балканите: от Средновековието до средата на XX век“ – ISBN 978-619-273-175-5 (под печат)

Подготовка и издаване на колективен труд - монография с оглед на популяризирането на резултатите от проучването

ДИПЛОМАТИЧЕСКА И ГЕОПОЛИТИЧЕСКА ДИНАМИКА НА БАЛКАНИТЕ (IV – XX ВЕК)

АЛЕКСАНДЪР СТАНКОВ, ДИАНА РАДОЙНОВА,
АСЕН ГЕОРГИЕВ, ПЕТЪР ПАРУШЕВ

ДИПЛОМАТИЧЕСКА И ГЕОПОЛИТИЧЕСКА
ДИНАМИКА НА БАЛКАНИТЕ
(IV – XX ВЕК)

- ▶ Монография (колективна):
- ▶ Станков, А., Радойнова, Д., Георгиев А., Парушев, П. 2025. **Дипломатическа и геополитическа динамика на Балканите (IV–XX век)**: Бургас, ISBN 978-619-273-176-2; (под печат)
- ▶ Авторы:
- ▶ Първа глава – „Проявления“ на дипломатическото изкуство на Източната римска империя на Балканите“ - гл.ас.д-р Александър Станков;
- ▶ Втора глава – „Солодобивът в Османската империя и във Венеция през късното Средновековие като геополитическа стратегия - проф.д.и.н. Диана Радойнова, Асен Георгиев;
- ▶ Трета глава – „Балканският пъзел в края на 30-те г. и началото на 40-те г. на XX век и политиката на Великите сили – сблъсък на интереси и дипломация“ - доц. д-р Петър Парушев

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!